

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
V	Core Course V		5	4

आयुर्दशामृत्युविचिन्तनम्

Aim of the course:

व्यक्तीनाम् आयुर्विषये विविधदशाविषये मृत्युविषये च
अवगतिः भवति

Objectives of the course:

1. व्यक्तीनाम् आयुर्विषयकज्ञानं भवति।
2. सूर्यादिदशाफलज्ञानं भवति।
3. मृत्युकालयोगादिविषये ज्ञानं भवति

Course outline:

Module I - आयुर्दायगणना-परमायुः इत्यादि
-आयुर्दायप्रकरणम् ।
Module II - दशापरिगणनम् - सूर्यादिग्रहाणां
दशाफलम्।
Module III - मृत्युयोगाः ।
Module IV - मृत्युदेशकालपरिज्ञानम्।

Essential Reading:

Module I-IV - बृहज्जातकम् - 7, 8, 23 अध्यायाः।

General Reading:

1. लघुजातकम्।

2. केशवीयजातकपद्धतिः।
3. कृष्णीयम्।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
V	Core Course VI		5	4

भावफलचिन्तनम्

Aim of the course:

द्वादशराश्याश्रयग्रहाणां शुभाशुभफलदायकत्वावगमनम्।

Objectives of the course:

1. लग्नादि द्वादशभावानां निर्णयसामर्थ्यं सम्पादयति।
2. भावेषु ग्रहाणां स्थाननिर्णयावगमननिपुणतां सम्पादयति।
3. शुभाशुभभावानां ज्ञानं सम्पादयति।
4. तमोग्रहयोः गुलिकस्य च प्रश्नफलानुभवे स्वाधीनं कियदित्यवगमनं भवति।

Course outline:

Module I - लग्नं नाम किम्। लग्नादि द्वादशभावानां निर्णयः।

Module II - ग्रहस्फुटवशात् भावादि च, ग्रहाणां सूक्ष्मभाववस्थितिनिर्णयः।

Module III - द्वादशभावेषु शुभाशुभफलचिन्तनेन शुभाशुभभावनिर्ययः।

Module IV - राहुकोत्वोः प्रश्ने विशेषचिन्तनं, तथा गुलिकस्य द्वादशभावगत-शुभाशुभफलानि

Essential Reading:

Module I- III - चमत्कारचिन्तामणिः

Module IV - भावप्रकाशः - राहुभावफलाध्यायः,
केतुभावफलाध्यायः।

प्रश्नमार्गः - चतुर्दशाध्याये 67 तः 70
पर्यन्तश्लोकाः।

General Reading:

1. बृहज्जातकम् – अध्यायः 16

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
V	Core course VII		5	4

विवाहपटलम्

Aim of the course:

दाम्पत्यजीवितसौख्यार्थं जातकेषु ग्रहाणां
परस्परस्थितिर्वैशिष्ट्यसमानता आवश्यकी। अस्य
परिशोधनासामर्थ्यं सम्पादयति।

Objectives of the course:

1. मेलापके ग्रहयोगसमानताचिन्तने सामर्थ्यम्।
2. नक्षत्राणां योनि-गण-इत्यादिविभागज्ञानसामर्थ्यं
जनयति।।
3. कतिविधघटनाः सन्ति इत्यादीनां परिचयः।
4. जातकघटनायां प्रायोगिकपरिज्ञानम्।

Course outline:

Module I - ग्रहाणां शुभाशुभत्वं, द्वयोः जातकयोः
पापग्रहाणां तुल्यतापरिशोधना।

Module II - नक्षत्राणां पुं-स्त्रीलिङ्गगणना,
देवमानुषासुरगणाः के इत्यादिविचिन्तनम्।

Module III - कतिविधघटनाः, तेषु अ।निवार्यतया
स्वीकरणीयाः के।

Module IV - व्यावहारिकदशायां दाम्पत्यघटनायां
प्रायोगिकपरिज्ञानम्।

Essential Reading:

Module I-IV- शशाङ्कशारदीयम्।

General Reading:

1. जातकादेशः।
2. विवाहविज्ञानम् – ओणक्कूर् शङ्करगणकः।
3. प्रश्नमार्गः।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
V	Core Course VIII		5	4

ज्योतिर्गणितम्

Aim of the course:

सङ्कलनव्यवकलनादिचतुष्क्रियासु नैपुण्यं तथा वर्ग –
वर्गमूल-घन- घनमूलादि झटिति गणनासामर्थ्यं च।

Objectives of the course:

1. राजमुद्रातिलादैर्घ्यमानचिन्तनम्।
2. भारतीयगणितप्रकारेषु चतुष्क्रियासु अभिरुचिः तथा
स्पष्टता च भवति।

3. सङ्कलनव्यवकलनादिचतुष्क्रियासु उदाहरणसाहाय्येन
सामर्थ्यं जनयति ।

4. वर्ग-वर्गमूल-घन-घनमूलादिक्रियासु उदाहरणसाहाय्येन
सामर्थ्यं सम्पादयति।

Course outline:

- Module I - राजमुद्रातिलादैर्घ्यमानानां पठनम्।
Module II - लीलावतीग्रन्थगतसरलोदाहरणेन पाठनम्।
Module III - सङ्कलन-व्यवकलन-गुणन-हरणक्रियासु
सरलसोदाहरणद्वारा
कौशलसम्पादनम्
Module IV - वर्ग- वर्गमूल-घन-घनमूलादीनां
सोदाहरणपठनम्।

Essential Reading:

Module I –IV-लीलावती (प्रथमभागः) - भास्कराचार्यः

General Reading:

1. शुल्बसूत्रम्।
2. वेदगणितम्।
3. गणितयुक्तिभाषा।
4. सूर्यसिद्धान्तः।
5. सिद्धान्तशिरोमणिः।

Semester No	Course Title	Course Code	L	C
V	Open course		5	4

संस्कृते विज्ञानम्

Aim of the course:

संस्कृतं केवलं भाषा न विज्ञानानां माध्यममपि इति
प्रत्यभिज्ञानम्।

Objectives of the course:

1. प्राचीनभारतीयविज्ञानविषयान् जानन्ति।
2. प्राचीनकाले विज्ञानानामुत्पत्तिविकासादीन् जानन्ति।
3. भारतीयपारम्पर्यकृषिविज्ञानम् अवगच्छन्ति।

Course outline:

Module I - विज्ञानस्य उत्पत्तिविकासादयः प्राचीनभारते।

Module II - विज्ञानानां सामान्यविभाजनम्। तत्र प्राचीनभारतस्य योगदानम्।

Module III - पारम्पर्यकृषिविज्ञानं-कृषिमहत्त्वं-मेघानयनं-मेघभेदाः-वृष्टिविज्ञानम् इत्यादयः।

Essential Reading:

Module I- II - भारतस्य विज्ञानपरम्परा (संस्कृतभारती, देहली)।

Module III - कृषिपाराशरस्य आद्याः 50 श्लोकाः।

General Reading:

1. प्रैड् ओफ् इन्ट्या।
2. सयन्स् इन् संस्कृत्।